

**ЗБІРНИК   ZBÌRNIK
ПРАЦЬ   PRAC'
ЗООЛОГІЧНОГО   ZOOLOGIČNOGO
МУЗЕЮ   MUZEÛ (KIÏV)**

47 • 2016

Головний редактор
С. М. ПИСАНЕЦЬ

Editor-in-Chief
Ye. M. PYSANETS

Заступник головного редактора
В. М. ПЕСКОВ

Associate Editor
V. M. PESKOV

Редакційна колегія

Н. Б. Ананьева (Санкт-Петербург, Російська
Федерація)
В. В. Аністратенко (Київ, Україна)
А. М. Волох (Мелітополь, Україна)
І. Г. Ємельянов (Київ, Україна)
В. О. Корнеев (Київ, Україна)
Т. Муссо (Колумбія, США)
С. Г. Погребняк (Київ, Україна)
В. Г. Радченко (Київ, Україна)
Л. І. Рековець (Київ, Україна)
В. В. Серебряков (Київ, Україна)
О. В. Червоненко (Київ, Україна)
Й. І. Черничко (Мелітополь, Україна)
Ю. М. Чорнобай (Львів, Україна)

Editorial Board

N. B. Ananjeva (Sant-Petersburg, Russian
Federation)
V. V. Anistratenko (Kyiv, Ukraine)
A. M. Volokh (Melitopol, Ukraine)
I. G. Emelyanov (Kyiv, Ukraine)
V. O. Korneyev (Kyiv, Ukraine)
T. Mousseau (Columbia, SC USA)
S. G. Pogrebnyak (Kyiv, Ukraine)
V. G. Radchenko (Kyiv, Ukraine)
L. I. Rekovets (Kyiv, Ukraine)
V. V. Serebryakov (Kyiv, Ukraine)
O. V. Chervonenko (Kyiv, Ukraine)
J. I. Chernychko (Kyiv, Ukraine)
Y. M. Chornobay (Lviv, Ukraine)

Наукові редактори

О. В. Годлевська
І. Б. Доценко
Л. Г. Маніло
О. В. Мартинов
О. М. Пекло
Н. А. Смірнов

Scientific Editors

O. V. Godlevskaia
I. B. Dotsenko
L. G. Manilo
O. V. Martynov
O. M. Peklo
N. A. Smirnov

Відповідальні секретари

С. Г. Погребняк, О. М. Мануїлова

Responsible Secretaries

S. G. Pogrebnyak, O. M. Manuilova

Національний науково-природничий музей
НАН України, вул. Б. Хмельницького, 15,
Київ, 01601 Україна
Тел / факс: (38044) 234-70-16
E-mail: zvpraczoomuz@gmail.com
Сайт: <http://museumkiev.org/public/zoologia.html>

National Museum of the Natural History
National Academy of Sciences 15 B. Khmel-
nytsky St., 01601 Kyiv, UKRAINE
Tel / fax: (38044) 234-70-16
E-mail: zvpraczoomuz@gmail.com
Сайт: <http://museumkiev.org/public/zoologia.html>

Збірник праць Зоологічного музею. № 47. — Київ, 2016. — 90 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою ННПМ НАН України, протокол № 06/16 від 18/08/2016 р.

Свідоцтво про державну реєстрацію 14637-3608Р від 19.09.2008 р.

Журнал видано за фінансової підтримки О. М. Писанця.

**ЗБІРНИК
ПРАЦЬ
ЗООЛОГІЧНОГО
МУЗЕЮ**   **ZBĪRNIK
PRAC'
ZOOLOGIČNOGO
MUZEÛ (KIÛV)**

47 • 2016

НАУКОВЕ ВИДАННЯ • ЗАСНОВАНО В 1926 р. • ВИХОДИТЬ ОДИН РАЗ НА РІК • КИЇВ

ЗМІСТ

PESKOV V. M., SYNIAVSKA I. O. Age and sexual variation of morphometric traits in *Darevskia lindholmi*, Szczerbak, 1962 (Sauria, Lacertidae, Darevskia)

TAJKOVA S. YU. Bird remains from the excavations of late medieval Hodosivka-Roslavke settlement (Kyiv region, Ukraine)

YERMOLENKO S. V., GAGUT A. M., GASSO V. YA. Morphophysiological indices of internal organs of the dice snake *Natrix tessellata* (Reptilia, Colubridae) of the Dnieper river in the steppe zone

АКУЛЕНКО Н. М., ДЗЮБЕНКО Н. В. Механизмы и сезонные особенности роста длинных трубчатых костей у половозрелых особей лягушки озерной (*Pelophylax ridibundus* (Pallas, 1971))

ДОЦЕНКО І. Б., МЕЛЬНИЧЕНКО Р. К., ДЕМИДОВА М. І. Особенности биологии и факторы расселения партеногенетических скальных ящериц рода *Darevskia* (Reptilia, Lacertidae), интродуцированных в Житомирской области Украины

МАЛЮК А. Ю. Онтогенетические аспекты формирования межвидовых различий по морфометрическим признакам между прыткой, *Lacerta agilis* Linnaeus, 1758, и зеленой, *L. viridis* (Laurenti, 1768), ящерицами (Lacertidae, Sauria, Reptilia)

ЗМІСТ

3 ПЕСКОВ В. М., СИНЯВСЬКА І. О. Вікова і статеві мінливості морфометричних ознак у *Darevskia lindholmi*, Szczerbak, 1962 (Sauria, Lacertidae, Darevskia)

12 ТАЙКОВА С. Ю. Кісткові залишки птахів з розкопок середньовічного поселення Ходосівка-Рославське (Київська обл., Україна)

20 ЄРМОЛЕНКО С. В., ГАГУТ Г. М., ГАСО В. Я. Формування морфофізіологічних особливостей внутрішніх органів водяного вужа *Natrix tessellata* (Reptilia, Colubridae) на території степового Придніпров'я

30 АКУЛЕНКО Н. М., ДЗЮБЕНКО Н. В. Механізми і сезонні особливості росту довгих трубчастих кісток у статевозрілих особин жаби озерної (*Pelophylax ridibundus* (Pallas, 1771))

41 ДОЦЕНКО І. Б., МЕЛЬНИЧЕНКО Р. К., ДЕМІДОВА М. І. Особливості біології та фактори розселення партеногенетичних скальних ящірок роду *Darevskia* (Reptilia, Lacertidae), інтродукованих у Житомирську область України

52 МАЛЮК А. Ю. Онтогенетичні аспекти формування міжвидових відмінностей за морфометричними ознаками між прудкою, *Lacerta agilis* Linnaeus, 1758, та зеленою, *L. viridis* Laurenti, 1768, ящірками (Lacertidae, Sauria, Reptilia)

ЗМІСТ

СМІРНОВ Н. А., АНДРЮЩЕНКО Т. Г.,
ТКЕБУЧАВА І. Б. Каталог колекції бабок
(Odonata) Природничого музею Чернівець-
кого національного університету

СУРЯДНАЯ Н. Н., МИКИТИНЕЦ Г. И.,
РОЗАНОВ Ю. М., ЛИТВИНЧУК С. Н.
Распространение, морфологическая измен-
чивость и особенности биологии чесноч-
ниц (Amphibia, Anura, Pelobatidae) на юге
Украины

БАЛАШОВІ. О., КОРНЮШИНВ. В., КО-
РОЛЬ Е. М. Надія Іванівна Іскова (1936–
2002) до 80-річчя від дня народження

ЗМІСТ СТАТЕЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МО-
ВОЮ

ЗМІСТ

66 СМІРНОВ Н. А., АНДРЮЩЕНКО Т. Г.,
ТКЕБУЧАВА І. Б. Каталог колекції бабок
(Odonata) Природничого музею Чернівець-
кого національного університету

79 СУРЯДНА Н. М., МИКИТИНЕЦЬ Г. І.,
РОЗАНОВ Ю. М., ЛІТВИНЧУК С. М. Роз-
повсюдження, морфологічна мінливість та
особливості біології землянок (Amphibia,
Anura, Pelobatidae) на півдні України

88 БАЛАШОВІ. О., КОРНЮШИНВ. В., КО-
РОЛЬ Е. М. Надія Іванівна Іскова (1936–
2002) до 80-річчя від дня народження

ЗМІСТ СТАТЕЙ АНГЛІЙСЬКОЮ МО-
ВОЮ

Технічні редактори: *С. Г. Погребняк, О. М. Мануїлова*
Комп'ютерна верстка: *С. Г. Погребняк, О. М. Мануїлова*
Дизайн обкладинки: *І.–К. М. Андріянова*

Підписано до друку 18/06/2016 р. Формат 70x108/16.

Ум. друк. арк. 7,88. Обл.-вид. арк. 8,62. Тираж 100 прим. Зам. № 5040

Оригінал-макет підготовлено редакцією журналу «Збірник праць Зоологічного музею»

Віддруковано ВД «Академперіодика» НАН України
вул. Терещинківська, 4, Київ, 01004
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 544 від 27.07.2001

**ЗБІРНИК
ПРАЦЬ
ЗООЛОГІЧНОГО
МУЗЕЮ**   **ZBĪRNIK
PRAC'
ZOOLOGIČNOGO
MUZEÛ (KIÏV)**

47 • 2016

НАУКОВЕ ВИДАННЯ • ЗАСНОВАНО В 1926 р. • ВИХОДИТЬ ОДИН РАЗ НА РІК • КИЇВ

CONTENTS

- PESKOV V. M. , SYNIAVSKA I. O. Age and sexual variation of morphometric traits in *Darevskia lindholmi*, Szczerbak, 1962 (Sauria, Lacertidae, Darevskia) **3**
- TAJKOVA S. YU. Bird remains from the excavations of late medieval Hodosivka-Roslavske settlement (Kyiv region, Ukraine) **12**
- YERMOLENKO S. V., GAGUT A. M., GASSOV. YA. Morphophysiological indices of internal organs of the dice snake *Natrix tessellata* (Reptilia, Colubridae) **20**
- AKULENKO N. M. , DZYUBENKO N. V. Mechanisms and seasonal features of the growth of long tubular bones in sexually mature specimens of the marsh frog (*Pelophylax ridibundus* (Pallas, 1771)) **30**
- DOTSENKO I. B., MELNICHENKO R. K., DEMIDOVA M. I. Characteristics of biology and resettlement factors of the genus *Darevskia* (Reptilia, Lacertidae) parthenogenetic rock lizards, introduced into the Zhytomyr region of Ukraine **41**
- MALYUK A. Yu. Ontogenetic aspects of the formation of interspecific differences on morphometric characters between sand, *Lacerta agilis* Linnaeus, 1758, and green, *L. viridis* Laurenti, 1768, lizards (Lacertidae, Sauria, Reptilia) **52**
- SMIRNOV N. A., ANDRIUSHCHENKO T. G., TKEBUCHAVA I. B. The catalogue of dragonflies (Odonata) in the Natural History Museum of Chernivtsi National University **66**
- SURIADNA N. N., MIKITINETS G. I., ROZANOV YU. M., LITVINCHUK S. N. Distribution, morphological variability and peculiarities of biology of spadefoot toads (Amphibia, Anura, Pelobatidae) in the south the Ukraine **79**
- BALASHOV I. O., KORNYUSHIN V. V. KOROL E. M. Nadiya Ivanivna Iskova (1936–2002) to the 80-th anniversary of her birth **88**

CONTENS